

daní vládě. Vyjdeme-li z těchto předpokladů, můžeme rovnici [23.1] upravit do následující podoby:

$$C + I + G = C + S_H + T_N \quad (23.2)$$

kde: C – spotřební výdaje
 I – investiční výdaje
 G – vládní výdaje za statky a služby
 S_H – úspory domácností
 T_N – čisté daně, jež vypočteme jako rozdíl mezi celkovými daněmi a transferovými platbami ($TA_T - TR$)

Dalšími úpravami nabude rovnice [23.2] následující podoby:

$$I + G = S_H + T_N \quad (23.3a)$$

resp.:

$$I = S_H + (T_N - G) \quad (23.3b)$$

Závorka v předchozí rovnici pak vyjadřuje tzv. čisté úspory vlády (dále také S_{NG}), které odpovídají přebytku státního rozpočtu⁴:

$$I = S_H + S_{NG} \quad (23.3c)$$

resp.:

$$I = S \quad (23.3d)$$

Z rovnice [23.3d] je tedy zřejmé, že na trhu statků a služeb je dosaženo rovnováhy pouze v tom případě pokud se *veškeré úspory*, tj. odložená spotřeba jednotlivých ekonomických subjektů, *plynule přemění v investiční výdaje*, čímž nebude v dané ekonomice přerušen tok peněz.

Vyjdeme-li dále z předpokladu, že vláda dosahuje nulových čistých úspor, tj. saldo státního rozpočtu je vyrovnané, pak je zřejmé, že celkové úspory budou svou výší odpovídat pouze úsporám domácností, která se tak stanou jediným zdrojem investic v dané ekonomice. Výše úspor domácností je pak plně závislá jednak na velikosti důchodu, který tyto subjekty získají z pronájmu výrobních faktorů a jednak na jejich sklonu k úsporám:

$$S = s \cdot Y \quad (23.4)$$

kde: s – sklon k úsporám

Z rovnice [23.4] je zřejmé, že úsporovou funkci můžeme graficky znázornit pomocí rostoucí přímky.

Jak je patrné z rovnice [23.3d], druhým důležitým faktorem pro určení rovnováhy na trhu statků a služeb je objem investičních výdajů, které v dané ekonomice vynaloží jednotlivé firmy. Výše investic je v tomto případě závislá jednak na úrovni tzv. autonomních investic (dále ta-

⁴ Z daného tedy můžeme zcela jednoznačně odvodit, že v situaci, kdy je státní rozpočet deficitní, dosahuje vláda negativních čistých úspor, čímž snižuje objem finančních prostředků, jež by mohly být využity jako investiční zdroje. Vláda tak svým deficitním hospodařením v podstatě snižuje investiční výdaje firem. Tento efekt spojený s „nadměrnými“ výdaji vlády bývá v ekonomické teorii označován jako tzv. *vytěšňovací efekt*.